

RIIGIKANTSELEI ARENGUKAVA 2013–2016

MISSIOON

Riigikantselei missioon on toetada Vabariigi Valitsust ja peaministrit poliitika kujundamisel ja elluviimisel ning aidata tagada head riigivalitsemist.

VISIOON 2018

Eesti on rahvusvaheliselt konkurentsivõimeline ja tasakaalustatult arenev riik. Valitsuse töö efektiivsuse osas on Eesti viie parima Euroopa Liidu liikmesriigi hulgas.

PÕHIVÄÄRTUSED

koostöövalmidus

usaldusväärsus

asjatundlikkus

uuendusmeelsus

TEGEVUSVALDKOND: *Vabariigi Valitsuse ja peaministri tegevuse toetamine*

Tegevusvaldkond hõlmab Vabariigi Valitsuse töö planeerimise toetamist, istungite ja valitsuskabineti nõupidamiste ettevalmistamist ja korraldamist, peaministri nõustamist ja abistamist, valitsuse ja peaministri kommunikatsiooni korraldamist, Euroopa Liidu asjade koordineerimist, Vabariigi Valitsuse julgeolekukomisjoni töö korraldamist, riigi julgeoleku ja riigikaitse juhtimise koordineerimist, Teadus- ja Arendusnõukogu teenindamist ning avaliku teenistuse tippjuhtide värbamise, valiku, hindamise ja arendamise korraldamist.

1.1. Hetkeolukorra analüüs

Probleemid:

- ministeeriumide tegevuste killustatus ja kohati puudulik koostöö valitsuse kesksete eesmärkide saavutamisel (sh Euroopa Liidu poliitika elluviimisel);
- mõjude analüüsi vähene kasutamine otsuste tegemisel ning poliitikate planeerimisel ja rakendamisel;
- ministeeriumide koostöö ja infovahetus valitsuse otsuste ettevalmistamisel on ebahühtlane ega võimalda alati tõhusat otsustamist;
- Eesti Euroopa Liidu seisukohtade kujundamine on tihti reaktiivne, st seisukohti hakatakse välja töötama alles pärast Euroopa komisjoni algatuse ilmumist, samas kui tõhusa mõjutamise eelduseks on proaktiivne seisukohtade kujundamine. Sellest tulenevalt toimub ka Eesti valdkondlike ja valdkonnaüleste huvide kaardistamine tihti hilinenult;
- Euroopa Liidu otsustusprotsessi mõjutamisel loodetakse liigselt struktuursete kanalite peale (nt osalus nõukogu töögrupis). Samas on struktuursete mõjutuskanalite osatähtsus ja tõhusus otsustusprotsessi tegelikul mõjutamisel kahanev.

Mittestruktuursete mõjutuskanalite arendamine ja kasutamine on puudulik ja ebasüsteemne ning olemasolev töökord ei soodusta selle väljaarendamist lähtuvalt Eesti huvidest;

- avaliku teenistuse juhtimispotentsiaali vähene jätkusuutlikkus ja juhtide kompetentsuse ebahühtlus raskendavad valitsuse eesmärkide saavutamist.

Võimalused:

- avalikkuse teadlikkuse kasv ja kõrgemad ootused valitsuse tegevusele soodustavad põhjalikumate mõjuanalüüside läbiviimist ning huvirühmade oskuslik kaasamine võimaldab tõsta valitsuse otsuste ettevalmistamise kvaliteeti;
- 2011. aastal jõustunud valitsuse reglement loob hea aluse valitsuse otsustusprotsessi kvaliteedi tõstmiseks (sh mõjude analüüsi ja kaasamise arendamiseks);
- ametisse astunud valitsuse kesksete planeerimisdokumentide (valitsuse tegevusprogramm, konkurentsivõime kava „Eesti 2020“, riigi eelarvestrateegia) kvaliteet on tõusnud, nende valdkondlikud struktuurid on ühtlustatud ja ministriumid pööravad oma töös järjest enam tähelepanu eesmärkide seadmisele;
- soovitude ja heade praktikate jagamine suurendab otsustamise tõhusust;
- Eesti Euroopa Liidu poliitika ja suurem Euroopa Liidu poliitika elluviimise suutlikkus (sh EL koordineerimisüsteemi arendamine) võimaldab Eestil olla Euroopa Liidus eestkõnelejaks ning mõjutada arenguid endale olulistes küsimustes (nt e-teenused);
- Euroopa Liidu nõukogu eesistumise ettevalmistamise varajane planeerimine tõstab valitsuse EL tegevuse terviklikkust ning aitab kaasa tõhusa ja kompetentse Euroopa Liidu personali väljakujundamisele;
- avaliku teenistuse tippjuhtide kompetentsuse kasv ja juhtimispotentsiaali jätkusuutlikkus toetavad valitsuse eesmärkide saavutamist.

STRATEEGILISED EESMÄRGID

1. Toetada Vabariigi Valitsust ja peaministrit valitsuse eesmärkide elluviimisel
2. Toetada Vabariigi Valitsust ja peaministrit valitsuse töö efektiivsuse parandamisel.

Tulemusnäitajad:

- Valitsuse eesmärkide elluviimise edukus¹
- Valitsuse töö efektiivsus²

¹ Vabariigi Valitsuse tegevusprogrammis ja riigi eelarvestrateegias 2013-2016 toodud Vabariigi Valitsuse prioriteetsete eesmärkide elluviimise edukus

² *Institute for Management Development* (IMD) konkurentsivõime uuringu põhjal mõõdetava valitsuse töö efektiivsuse kuue indikaatori - avalike finantsvahendite juhtimine, õiguskeskkonna piirangud ettevõtluse konkurentsivõimele, valitsuse poliitikate paindlikkus muutuste suhtes, valitsuse otsuste elluviimine, valitsuse poliitikate läbipaistvus, bürokraatia ettevõtluse takistusena - punktide kogusumma ja Eesti keskmine koht Euroopa Liidu liikmesriikide hulgas.

Tulemus:

Strateegiline eesmärk	Tulemusnäitaja (mõõdik)	Algtase 2011	Eesmärk 2013	Eesmärk 2014	Eesmärk 2015	Eesmärk 2016
Toetada Vabariigi Valitsust ja peaministrit valitsuse eesmärkide elluviimisel	Valitsuse eesmärkide elluviimise edukus	Täitmist saab hinnata 2015. aastal			Valitsuse tegevusprogrammis 2011-2015 toodud eesmärgid on elluviidud	
Toetada Vabariigi Valitsust ja peaministrit valitsuse töö efektiivsuse parandamisel	Valitsuse töö efektiivsus	36,15 punkti ja 4. koht	Koht viie parima hulgas on säilinud	Koht viie parima hulgas on säilinud	Koht viie parima hulgas on säilinud	Koht viie parima hulgas on säilinud

1. Meede: Valitsuse töö planeerimise parandamine

Indikaatorid ning oodatavad saavutustasemed:

1. Valitsuse tegevusprogrammi täitmise edukus

Algtase: Hilinenud on 9% tegevusprogrammi punktidest (2011. aastal)

2013. aasta saavutustase: Hilinenud on mitte rohkem kui 10%.

2014. aasta saavutustase: Hilinenud on mitte rohkem kui 10%.

2015. aasta saavutustase: Hilinenud on mitte rohkem kui 10%.

2016. aasta saavutustase:

2. Konkurentsivõime kava „Eesti2020“ eesmärkide täitmine

Algtase: Tööhõive 70,1% (2011); tootlikkus 67,6% (2011); põhihariduse või madalama haridustasemega õpinguid mittejätkavate noorte (18-24) osakaal 10,8% (2011); kõrgharidusega noored 40,2% (2011); suhteline vaesus 17,5% (2011); elukestvas õppes osalemine 12% (2011); erialase hariduseta täiskasvanute osakaal 31,1% (2011); teadus- ja arendustegevuse kulud 2,41% (2011); ekspordi osatähtsus 0,099% (2011).

2013. aasta saavutustase: Näitajad paranevad

2014. aasta saavutustase: Näitajad paranevad

2015. aasta saavutustase: Näitajad paranevad

2016. aasta saavutustase: Näitajad paranevad

Olulised tegevused ja vahetud tulemused³:

- Valitsuse töö pikaajalise planeerimise kvaliteedi parandamine
Vahetu tulemus: Valitsuse tegevusprogrammi täitmine on edukas.
- Riigi jätkusuutlikule ja tasakaalustatud arengule kaasaaitamine
Vahetu tulemus: Eesti konkurentsivõime kava „Eesti2020“ ning säästva arengu strateegia „Säästev Eesti 21” eesmärgid on täidetud.

Uued algatused:

- Ministeeriumidevaheliste püsivalt toetatud ning konkreetsete ülesannete ja tegevustähtajaga rakkerühmade loomine Riigikantselei koordineerimisel (kahe valdkonnas – vigastuste ennetamine ning töötajate oskuste tõstmine). Rakkerühmade eesmärgiks on ministeeriumide ülesannete täpne kindlaksmääramine ja ministeeriumidevahelist tihedat koostööd eeldavate valitsuse tegevusprogrammi prioriteetsete eesmärkide saavutamine. Pärast tegevuse käivitamist kanduvad alalised ülesanded üle ministeeriumidesse.
- Strateegiate mõjude hindamise süsteemi ja metoodikate rakendamine ja mõjude hindamiste rahastamise ja kvaliteedikontrolli süsteemi rakendamine.
- OECD tegevuskava uuendamine ja elluviimine

2. Meede: Valitsuse otsustusprotsessi arendamine

Indikaatorid ning oodatavad saavutustasemed:

1. Ministeeriumide rahulolu valitsuse otsustusprotsessi korraldusega⁴

Algtase: 3,93 palli (2010. aastal)

2013. aasta saavutustase: Hoida taset, st vähemalt 3,8 palli

2014. aasta saavutustase: Hoida taset, st vähemalt 3,8 palli

2015. aasta saavutustase: Hoida taset, st vähemalt 3,8 palli

2016. aasta saavutustase: Hoida taset, st vähemalt 3,8 palli

Olulised tegevused ja vahetud tulemused:

- Valitsuse otsuste optimaalse aja jooksul tegemise tagamine
Vahetu tulemus: Eelnõude istungile jõudmise mediaanaeg jääb 7-10 päeva vahele. Otsuste vormistamise, allkirjastamise ja nendest teavitamise mediaanaeg ei ületa nelja tundi (seaduseelnõude osas kahte päeva). Valitsuse istungi protokollide ja kabinetinõupidamise kokkuvõtte koostamise ja allkirjastamise mediaanaeg ei ületa nelja päeva.
- Valitsusele esitatavate ettepanekute kvaliteedi tõstmine
Vahetu tulemus: Eelnõude tiitellehe sisukokkuvõtete arusaadavus on paranenud. Riigikantseleis parandatud või uuesti vormistatud eelnõude osakaal väheneb.

³ Olulisemate tegevustena on esitatud tegevused, millel on määrav roll strateegia elluviimisel.

⁴ Vastanud koostööpartnerite (sh ministeeriumide kantslerid ja asekanclerid, õigusosakondade ametnikud, Euroopa Liidu asjade koordineerijad ja infot edastavate isikud ning üksused) poolt antud keskmine hinne viie palli süsteemis.

Valitsuse istungi päevakorrapunktide osakaal, mille kohta ministrid, õiguskantsler või riigikontrolör esitavad põhjendatud õiguslikke märkusi, jääb alla ühe protsendi. Jõustunud kohtuotsusega õigusvastaseks tunnistatud valitsuse õigusaktide arv püsib väike. Õiguskantsleri poolt valitsuse õigusaktide kohta tehtud põhjendatud ettepanekute arv püsib väike.

- Probleemide kohasel tasandil lahendamise tagamine

Vahetu tulemus: Valitsuse istungile jõudvate lahendamata probleemide arv ja valitsuse istungil tõstatatud uute probleemide arv püsib väike.

- Vabariigi Valitsuse ja peaministri tegevuse toetamine hädaolukorras

Vahetu tulemus: Valitsuse ja peaministri tegevuse toetamine hädaolukorras on tagatud.

Uued algatused:

- Ministeeriumide tööprotsessi parandamine valitsuse istungite ja nõupidamiste ettevalmistamisel.
- Valitsuse istungite ja valitsuskabineti nõupidamiste ettevalmistamise juhise rakendamine.

3. Meede: Valitsuskommunikatsiooni arendamine

Indikaatorid ning oodatavad saavutustasemed:

1. Valitsuskommunikatsiooni kvaliteedi indeks⁵

Algtase: 6,3 (2012. aastal)

2013. aasta saavutustase: Hoida taset

2014. aasta saavutustase: Hoida taset

2015. aasta saavutustase: Hoida taset

2016. aasta saavutustase: Hoida taset

Olulised tegevused ja vahetud tulemused:

- Valitsuse poliitikate, otsuste ja tegevuste kohta info andmine selges ja lihtsas keeles, proaktiivselt ning süstematiseeritult

Vahetu tulemus: Meedia rahulolu valitsuskommunikatsiooniga kasvab.

- Kriisikommunikatsioonialase võimekuse tugevdamine

Vahetu tulemus: Kriisikommunikatsioonialane võimekus kasvab.

- Valitsusasutuste koostöö ja kommunikatsiooni ühtsuse tõhustamine

Vahetu tulemus: Meedia rahulolu valitsuskommunikatsiooniga kasvab.

Uued algatused:

- Valitsusasutuste kodulehekülgede koondamine ühtseks valitsusportaaliks

⁵ Indeks koondab kümne palli süsteemis järgmised näitajad: valitsuse aasta keskmine usaldusväärsus eurobaromeetris (25%), ajakirjanike hinnang VKB-le (45%), Euroopa Liidu usaldusväärsus eurobaromeetris (10%), nende küsitletud elanike osakaal, kes on uhked selle üle, et on eestimaalased (10%), nende küsitletud elanike osakaal, kelle jaoks Eesti riigi sümbolid on tähtsad ja kes kasutavad Eesti lippu (10%)

- Eesti Vabariigi 95. aastapäeva tähistamine
- Valitsusasutuste ühtse visuaalse identiteedi väljatöötamine ja kasutuselevõtmine.

4. Meede: Valitsuse Euroopa Liidu poliitika suutlikkuse ja terviklikkuse parandamine

Indikaatorid ning oodatavad saavutustasemed:

1. Valitsuse Euroopa Liidu suunalise tegevuse edukus

Algtase: Valitsuse tegevusprogrammis ettenähtud 13 Euroopa Liidu suunalisest eesmärgist, mille tähtaeg oli 2012. aasta, saavutati kuus tähtaegselt

2013. aasta saavutustase: Tähtaegselt saavutatud eesmärkide arv on võimalikult suur

2014. aasta saavutustase: Tähtaegselt saavutatud eesmärkide arv on võimalikult suur

2015. aasta saavutustase: Tähtaegselt saavutatud eesmärkide arv on võimalikult suur

2016. aasta saavutustase:

2. Eesti elanike hinnang Eesti Euroopa Liidu poliitika edukusele

Algtase: 51% hindab edukaks (2012. aastal)

2013. aasta saavutustase: Hoida taset

2014. aasta saavutustase: Hoida taset

2015. aasta saavutustase: Hoida taset

2016. aasta saavutustase: Hoida taset

Olulised tegevused ja vahetud tulemused:

- Valitsuse Euroopa Liidu poliitika suutlikkuse parandamine

Vahetu tulemus: Valitsuse Euroopa Liidu poliitika eesmärgid on täidetud. Euroopa Liidu poliitika varajase mõjutamise suutlikkus kasvab.

- Valitsuse Euroopa Liidu poliitika terviklikkuse parandamine

Vahetu tulemus: Euroopa Liidu poliitika kujundamine, elluviimine ja rakendamine on terviklik. Ministeeriumide valdkondlik Euroopa Liidu poliitika on kooskõlas valitsuse seisukohtade ja Euroopa Liidu liiniga. Euroopa Liidu direktiivide ülevõtmise puudujääk on madal.

Uued algatused:

- Eesti Euroopa Liidu Nõukogu eesistumise ettevalmistamine
- Eesti EL suunalise personalipoliitika tegevuskava aastateks 2011-2013 elluviimine

5. Meede: Avaliku teenistuse tippjuhtide värbamise ja arendamise süsteemi tõhustamine

Indikaatorid ning oodatavad saavutustasemed:

1. Avaliku teenistuse tippjuhtide kompetentsus

Algtase: Keskmine (5-pallisel skaalal mõõdetuna keskmiselt 3,5) (2011. aastal)

2013. aasta saavutustase: Tõsta taset, 5-pallisel skaalal 4,0

2014. aasta saavutustase: Hoida taset

2015. aasta saavutustase: Hoida taset

2016. aasta saavutustase: Hoida taset

2. Avaliku teenistuse tippjuhtide pühendumus

Algtase: 78 (TRI*M indeks) (2011. aastal)

2013. aasta saavutustase: Hoida taset

2014. aasta saavutustase: Hoida taset

2015. aasta saavutustase: Hoida taset

2016. aasta saavutustase: Hoida taset

Olulised tegevused ja vahetud tulemused:

- Tippjuhtide värbamise ja valiku süsteemi arendamine
Vahetu tulemus: Tippjuhtide ametikohtade täitmiseks korraldatud avalikud konkursid on tulemuslikud.
- Tippjuhtide arendamise süsteemi tõhustamine
Vahetu tulemus: Tippjuhtide rahulolu arendustegevustega kasvab.

Uued algatused:

- Juhtimistalentide programmi elluviimine
- Uue avaliku teenistuse seaduse rakendusaktide väljatöötamisel osalemine